

Polítiques comunitàries

2014/2015

Codi: 101107

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Ana Mar Fernández Pasarín

Correu electrònic: Ana.Fernandez.Pasarin@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Es valorarà positivament un coneixement previ del procés d'integració europea, tot i que no sigui estrictament indispensable. Es demana un coneixement actiu i passiu de la llengua anglesa.

Objectius

La assignatura pretén dotar a los alumnos de los conocimientos teóricos y las habilidades prácticas necesarias para entender la dinámica y el funcionamiento del sistema de gobierno de la Unión Europea, sus políticas y los impactos que éstas producen, así como las interdependencias que genera tanto en los Estados miembros como a nivel mundial.

Competències

- Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
- Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
- Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
- Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el procés de configuració de l'agenda pública.
2. Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
3. Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
4. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
5. Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
6. Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
7. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
8. Distingir les fases de la política pública: formulació, decisió, implementació i avaluació.
9. Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
10. Exposar i descriure de manera adequada els principals corrents teòrics de l'anàlisi de les polítiques públiques: el cicle de la política; xarxes i actors; enfocaments institucionals; teoria de l'elecció racional.
11. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
12. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
13. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
14. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
15. Plantejar i exposar un estudi de cas d'una política pública concreta.
16. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
17. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
18. Treballar autònomament.
19. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
20. Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
21. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

Tema 1: El proceso de integración europea

Análisis histórico de las etapas clave del proceso de integración. Los orígenes. Los Tratados fundacionales. La puesta en marcha de las instituciones. El AUE. El Tratado de Maastricht. El Tratado de Ámsterdam. El Tratado de Niza. El proyecto de Tratado Constitucional. El Tratado de Lisboa. La crisis actual del proceso de integración.

Lectura obligatoria:

Morata, F. (1999), Caps. I y II

Lectura recomendada:

Fernández Pasarín, A. (2007), Europa como opción histórica (Barcelona: Erasmus Ediciones).

Tema 2: Instituciones y policy-making

Introducción a las instituciones europeas así como al procedimiento de elaboración y adopción de las políticas públicas europeas: la Comisión Europea; el Consejo y el Consejo Europeo; el Parlamento. El papel de los grupos de intereses.

Lecturas obligatorias:

Fernández Pasarín, A. (2008) 'Change and stability of the EU institutional system: The communitarisation of the Council Presidency', *Journal of European Integration*, 30(5): 617-634.

Dehousse, R., Fernández Pasarín, A., Plaza, J. (2014) 'How Consensual is Comitology', *Journal of European Public Policy*, 21(6): 842-859

Lecturas recomendadas:

Fernández Pasarín, A. (2011) 'The reform of the Council Presidency : Paving the way for a new synergy with the European Commission', *Politique Européenne*, N°35, 29-54.

Morata (2000), "Gobernación Europea y Políticas Públicas", en F. Morata (ed.), *Políticas Públicas en la Unión Europea* (Barcelona: Ariel)

Ejercicio práctico: ¿Qué es una Presidencia Europea?

Tema 3: La política de la competencia

El contexto y los principales actores de la política de la competencia. El papel de la Comisión europea. Objetivos, dimensiones e instrumentos de la política (normativa antitrust, situaciones de monopolio, fusiones y adquisiciones, normativa aplicable al sector público).

Lectura obligatoria:

Wilks, S. (2005) *Competition Policy* in Wallace, H. et al., pp. 113-140

Presentación de casos en clase.

Tema 4: La política comercial

Análisis de la política comercial en el marco de las negociaciones multilaterales (CE-OMC) y de las relaciones comerciales bilaterales con países terceros.

Lectura recomendada:

Morata, F. (2000), cap. 10.

Tema 5: La política de cohesión

Orígenes y desarrollo de la política regional y de cohesión. Objetivos, principios y contenidos. El papel de las regiones en Europa: ámbitos de actuación y mecanismos de participación.

Lectura recomendada:

Morata, F. (2000), cap. 4.

Tema 6: La política ambiental y de desarrollo sostenible

El nacimiento y desarrollo de la política. La regulación europea. Los medios organizativos. Los programas europeos de MA. Implementación normativa.

Lectura obligatoria:

Fernández Pasarín, A.; Font, N. and Koutalakis (2010) 'Environmental governance in Southern Europe: The Domestic filters of Europeanization', *Environmental Politics*, 19(4):557-77.

Caso práctico:

La implementación de 5 directivas europeas en el Sur de Europa.

Tema 7: La política agrícola y la política pesquera

El modelo de integración supranacional y el estatus especial de la PAC. Orígenes, objetivos y principios. Ámbitos de actuación e instrumentos. La crisis de la PAC en el contexto de la globalización.

La UE y el problema de la sobreexplotación de los recursos pesqueros.

Lectura recomendada:

Morata, F. (2000), cap.2

Tema 8. La política de cooperación y de ayuda al desarrollo

Las modalidades de la política de cooperación y de ayuda al desarrollo de la CE. La política llevada a cabo en el seno de las Naciones Unidas. La política específica de la CE (Convenios de Lomé, acuerdos con el Mediterráneo).

Lectura obligatoria:

Echart, E. y J.A Lorenzo (2005) 'Interrogantes sobre el futuro de la política europea de cooperación para el desarrollo: luces y sombras en el Tratado por el que se establece una Constitución para Europa', *Revista Española de Cooperación y Desarrollo*, 15: 157-72.

Tema 9. La política monetaria. Banco Central Europeo y Gobernanza económica

Orígenes y fases de desarrollo de la UEM. Objetivos, dimensiones e instrumentos de la política monetaria. Los principales actores de la UEM: el SEBC y el BCE (organización, funciones y procesos de toma de decisión)

Lectura recomendada:

McNamara, K. (2005) 'Economic and Monetary Union' In Wallace et al. *Policy-Making in the EU* (Oxford: OUP), pp.141-60.

Tema 10. El Espacio de Libertad, Seguridad y Justicia

Ciudadanía europea y derechos fundamentales. Políticas de inmigración, visados y asilo. Cooperación policial y aduanera. Lucha contra el terrorismo, el racismo y la xenofobia. El ELSJ.

Lectura obligatoria:

Fernández Pasarín, A., (2009) 'Local Consular Co-operation : Administering EU Internal Security Abroad', *European Foreign Affairs Review*, 14(4): 591-606.

Metodologia

- Treball en profunditat d'un tema; ampliació dels continguts donats a les classes magistrals
- Debats contradictoris sobre diferents temes
- Exposició oral d'un tema concret o d'un treball previ
- Aplicació pràctica de la teoria en àmbits concrets
- Casos pràctics

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats autònomes	75	3	7, 9, 12, 13, 16, 18, 20
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals o per grups petits	15	0,6	3, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20

Avaluació

El método de evaluación se realizará mediante ejercicios prácticos en casa y en el aula. También se valorará la participación en clase y el grado de implicación en las sesiones. El trabajo final (individual o por grupos) equivaldrá al 50% de la nota. El examen final se reserva para quienes no hayan asistido a más del 60% de las clases y para quienes no hayan superado la evaluación continua. Se considerarán como no presentados a quienes no hayan entregado los ejercicios prácticos o el trabajo final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ejercicios individuales o en grupo a partir de lecturas i simulacions	50%	20	0,8	1, 2, 4, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21
Treball individual o en grup	50%	40	1,6	5, 9, 10, 13, 17, 18, 19, 20, 21

Bibliografia

Lecturas básicas del curso:

Hix, S. & Hoyland, B. (2012) Sistema político de la UE (Mc Graw Hill: Madrid)

Morata, F. (1999) La Unión Europea: Procesos, Actores y Políticas (Barcelona: Ariel).

Morata, F. (ed.) (2000) Políticas Públicas en la Unión Europa (Barcelona: Ariel).

Peterson, J. & Shackleton, M. (2006) The Institutions of the European Union (Oxford: Oxford University Press).

Wallace, H. y M. Pollack (2010) Policy-making in the European Union (Oxford: Oxford University Press).

Lecturas complementarias:

Morata, F. ed. (2004) Gobernanza Multinivel en la Unión Europea (Valencia: Tirant lo Blanch).

Morata, F. ed. (2007). España en Europa-Europa en España (CIDOB: Barcelona)

Revistas electrónicas (en Babel UAB):

Journal of Common Market Studies

Journal of European Public Policy

Working papers on line:

<http://eiop.or.at/erpa/>

Algunas Fuentes de información online:

Centre de Documentació Europea:

<http://selene.uab.es/ce-documentacio-europea/>

Notre Europe:

<http://www.notre-europe.eu/en/>

Toute l'Europe:

<http://www.touteleurope.fr/>

EU Observer:

<http://euobserver.com/>

European Union Information Website:

<http://www.euractiv.com/en/HomePage>